

Országos Szakiskolai Közismereti Tanulmányi Verseny

2009/2010

TÖRTÉNELEM

II. (regionális) forduló

2010. február 26.

.....
Rendező intézmény bélyegzője

Versenyző		Pontszám		Százalék
Kódja	Régió	Elérhető	Elért	
.....	.....	100	.....	.....%

..... Javító tanár	..... Bizottság elnöke
-----------------------	---------------------------

Kedves Versenyző!

*A feladatok megoldására 90 perc áll rendelkezésére.
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatja meg.
Feladatok megoldásához bármely történelematlasz használható!
(Azonos pontszám esetén az 1., 2., 6., 9. fordulók pontszáma dönt
az országos döntőbe jutásról – ebben a sorrendben!)
Kérjük, ügyeljen az idő beosztására!*

Sikeress feladatmegoldást kívánunk!

1. feladat

(6 pont)

A reformkorban született népszerű nyomtatott termékek borítóit látja. A képek segítségével és saját ismereteinek felhasználásával válaszoljon az alábbi kérdésekre!

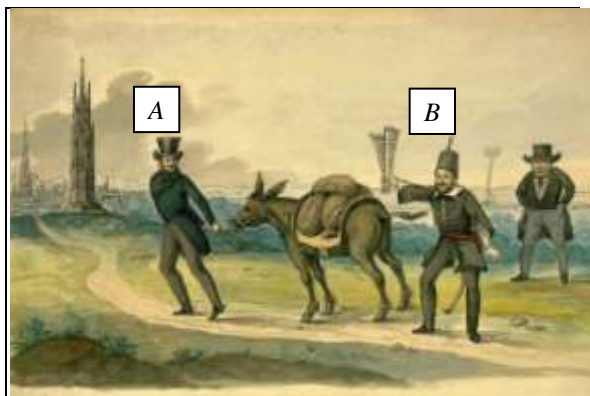

- a) A szerzők közül ki voltak barátok? .....
- b) A szerzők közül kik voltak azok, akiket börtönbüntetésre ítélték? .....
- c) Az itt látható művek közül melyik kakukktojás? Röviden magyarázza meg miért? (Több megoldás is lehetséges!)
.....
.....

2. feladat

(10 pont)

A reformkorban sok olyan kérdés volt, amelyben a kor két legnagyobb politikusa nem értett egyet. A karikatúra és saját ismereti alapján válaszoljon a kérdésekre!

(Kossuth és Széchenyi ellentéte korabeli karikatúra)

Kossuth Lajos	Széchenyi István

- a) Ön szerint melyik figura ábrázolja Széchenyit? (Írja a betűjelét a vonalra!) .....
- b) Mit jelképezhet a csacsi?
.....
- c) Az állítások betűjelét írja annak a politikusnak a nevéhez, akinek politikai céljai között az adott állítás szerepel! (Némelyik betű több helyre is írható.)
- iparfejlődés elsődlegessége
  - kötelező örökváltság
  - köztehverviselés
  - államnyelv
  - jobbágyfelszabadítás
  - mezőgazdaság elsődleges fejlesztése

3. feladat

(8 pont)

A Szabadságharc legszebb pillanatait idézi a szöveg. Pótolja a szövegből hiányzó városneveket és válaszoljon a kérdésekre!

1848. március 15-én a bécsi forradalom hírére magyar küldöttség indult a ..... országgyűlésről a császári városba, s időközben ..... is kitört a forradalom. Március 16-án ..... is eljutott a pesti forradalom híre. Az udvar meghátrált, s kénytelen volt engedni a küldöttség követeléseinek. Hozzájárult március 17-én gróf Batthyány Lajos miniszterelnöki kinevezéséhez. Beleegyezett az önálló magyar kormány megalakulásába. Megígérte, hogy a király szentesíti a reformtörvényeket. A gróf Batthyány Lajos vezetésével megalakuló új kormány már nem a királynak, hanem a nép választott képviselőinek, a magyar országgyűlésnek tartozott felelősséggel. Ezért tehát független és felelős kormány volt. *(tankönyvi idézet)*

- a) Miért volt szükség a törvények szentesítésére? .....
- b) Mitől volt független ez a kormány? .....
- c) Kinek volt felelős a kormány? .....
- d) Milyen esemény történik Bécsben 1848 március 13-án .....
- e) Ki volt az a király, aki szentesítette a törvényeket? .....

4. feladat

(3 pont)

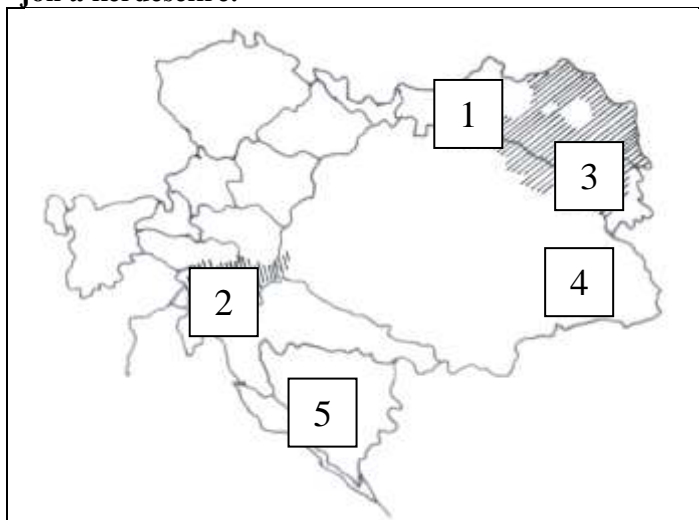
Híres emberek életéről és tevékenységéről olvashat. Írja be a szövegben a kipontozott helyre a szereplő nevét!

- a) „James ..... betegeskedése miatt magántanulóként végezte iskoláit. Aztán hajóács apja mellett dolgozott, majd Londonban kitanulta a műszerészs szakmát. 1763-ban egy Newcomen-tűzgép modelljét kellett bemutatási célra üzemképessé tenni. Ez egy életre eldöntötte sorsát, mert tökéletesebb gőzgépet akart építeni. Ez azonban csak jóval később, 1785-ben sikerült neki.
- b) Apja – az Esterházy herceg uradalmi hivatalnoka – korán felismerte fiának kivételes zenei tehetségét és minden lehetőséget megragadott kibontakoztatására. .... kilenc éves korában már nyilvánosság előtt zongorázott Sopronban és Pozsonyban. Első bécsi koncertjén az akkor 11 éves művészre még Beethoven is felfigyelt. Idős korában – a budapesti Zeneakadémia első éveiben – készséggel segítette a magyar zenekultúra újonnan kialakuló központját és vállalta, hogy az év néhány hónapjában itt tanítson.
- c) Gyermekkorát nyolc éves koráig a családi birtokon, Kenderesen töltötte. A családi visszaemlékezések szerint eleven és kalandszerető gyermek volt. Az első világháború kitörése után az 1914-ig a Pólában horgonyzó 8300 tonnás Habsburg csatahajó parancsnoka, majd a flotta egyik legkorszerűbb egysége, a frissen épült Novara gyorscirkáló kapitánya lett. .... hatalma a kormányzóvá választásáig az antanttól és a Nemzeti Hadseregtől függött.

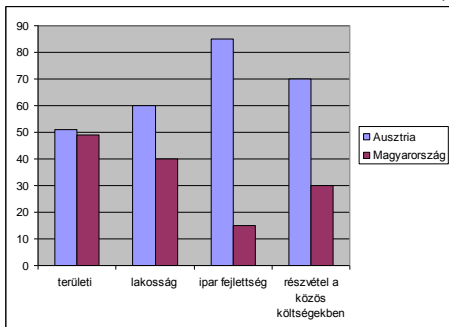
5. feladat

(8 pont)

A vaktérkép az Osztrák–Magyar Monarchiát mutatja. A térkép és saját ismeretei alapján válaszoljon a kérdésekre!

A Monarchia adatai (%-os értékek)

a) Mely nemzetiségek lakták a számokkal jelölt területeket?

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

b) Jelölje lehető legpontosabban a térképen SZ betűvel a Ferenc Ferdinánd elleni merénylet helyszínét!

c) Röviden indokolja meg, miért volt igazságos, hogy hazánk kisebb mértékben járult hozzá a Monarchia kiadásaihoz!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. feladat

(5 pont)

A polgárosodással együtt járt a szabadidő megjelenése. A szöveg, a plakát és saját ismereteinek a segítségével döntse el, az alábbi állítások igazak vagy hamisak!

„Kiemelkedő év volt a hazai labdarúgás történetében [...] 1896-ban jelent meg *Angol rúgósdí* címmel Magyarországon az első könyvecske, amely kizárólag a labdarúgójáték szabályait foglalta össze [...] Ugyanebben az évben alakult meg az első, jóváhagyott alapszabályokkal rendelkező labdarúgó-szakosztály, a BTC (Budapesti Torna Club) football csapata is. Előzményeül az a néhány budapesti középiskola szolgált, ahol a testedzést angol mintára szervezték meg, Angliából e célra szolgáló focilabdát hoztak. [...] Az iskolában megismert játék a diákok körében oly kedvelté vált, hogy játszották iskolán kívül, délutánonként is.

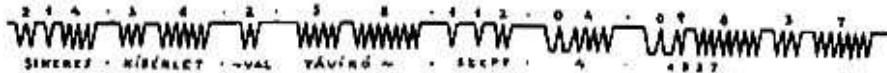
	Állítás	Igaz	Hamis
1.	A labdarúgást magyar fiatalok találták ki.		
2.	Magyarországon az FTC volt az első bejegyzett futballcsapat.		
3.	Az első focilabdákat Angliából hozták.		
4.	A foci azokban a városokban lett népszerű ahol sok munkás dolgozott.		
5.	A nők a férfikkal egy időben kaptak engedélyt a sport gyakorlására.		

7. feladat

(10 pont)

Az itt olvasható leírások híres feltalálókról és találmányokról szólnak. Írja a feltalálók nevét és a találmányok nevét a pontozott vonalakra!

- a) A feltaláló felvette a kapcsolatot Joseph Henry professzorral, akinek találmánya előrevitte a találmány tökéletesítését. Az első nyilvános sikert 1837. szeptember 4-én aratta, amikor fél kilométer távolságból sikeresen rögzítették az alábbi jelsorozatot:

Feltaláló: ..... találmány: .....

- b) Gazdag és vállalkozó kedvű befektetők segítségével Charles Brown New York-i gyárában építette meg a 40 méter hosszú, 5 és fél méter széles hajóját, amelyet egy Watt-féle gőzgép működtetett.

Feltaláló: ..... találmány: .....

- c) Első „műve”, az 1814-ben készült Blücher ugyan mai szemmel kezdetlegesnek tűnik, de ez volt az első olyan jármű, amely a által úttörőként alkalmazott peremes kerekeinek köszönhetően a síneken maradt, és 4 kilométeres sebességgel 30 tonna súlyt tudott elvontatni.

Feltaláló: ..... találmány: .....

- d) Óriási jelentőségét – az automobilizmus fejlődése szempontjából – igazolja, hogy milyen nagy problémát jelentett Henry Ford számára az üzemanyagnak a motorba való helyes betáplálása. Ilyen előzmények után született meg az a magyar találmány mely a külföldet messze megelőzve oldotta meg a sok évtizedes problémát, tudományos alapon, egyszerű eszközökkel.

Feltaláló: ..... találmány: .....

- e) Az 1848-as kultuszminiszter fiának találmánya. A vízszintes rúd egyik végére ugyancsak platina-súly van erősítve, másik végén vékony szátra erősített platinahenger lóg le, és a rúd végein levő tömegek különböző magasságban vannak. A szerkezet a gravitáció mérésére szolgál.

Feltaláló: ..... találmány: .....

8. feladat

(10 pont)

Az első világháború hatalmas ember és anyagi veszteséget jelentett a hadviselő feleknek. Az adatok és saját ismereti alapján válaszoljon a kérdésekre!

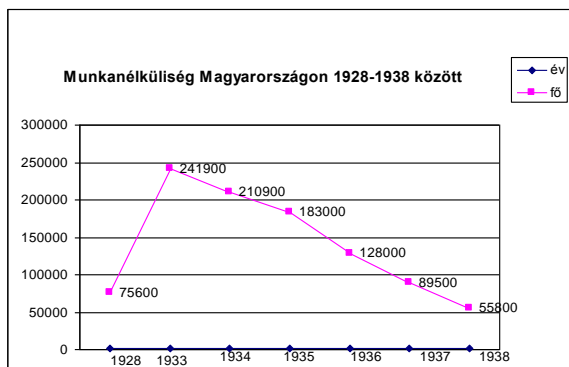
<i>A háború mérlege</i>		
	<i>Központi hatalmak</i>	<i>Antant</i>
Háború elején a haderő:	7 millió fő	12 millió fő
Háború végéig:	22 millió fő	35 millió fő
A háború költsége:	300 milliárd aranyárka	700 milliárd aranyárka
Halottak:	3,4 millió	5 millió

- a) Kik tartoztak a háborúban a központi hatalmakhoz?
.....
- b) Melyik szövetségi rendszernek voltak nagyobb tartalékai? .....
Állítását igazolja!(Több megoldás is lehetséges!)
.....
.....
- c) Melyik fél szenvedte el a háborúban a nagyobb veszteséget? .....
- d) A győztesek hogyan kárpótolták magukat a békében? .....

9. feladat

(10 pont)

A gazdasági világválság hazánkban is érezte hatását. Az állításokról döntse el, hogy gazdasági vagy politikai következményekhez sorolhatók! Tegyen x-et a megfelelő oszlopba!

	Állítás	Gazdasági	Politikai
1.	Megerősödött az antiszemitizmus		
2.	A parasztság vásárló ereje csökkent		
3.	A kisüzemek csődbe mentek		
4.	Munkástüntetésekre került sor		
5.	A külföldi piaci lehetőségek megszűntek		
6.	Statáriumot vezettek be		
7.	Az ipari termékek eladhatatlanná váltak		
8.	A háború kezdetére a munkanélküliség jelentősen csökkent		
9.	A válság hatására sokan kivándoroltak az országból		
10.	Bethlen István miniszterelnök lemondott		

10. feladat

(9 pont)

A második világháború dokumentumai között válogattunk. Nevezze meg az esemény a kipontozott vonalon!

a) „Eltársak! Polgárok! Testvérek! Hadseregünk és Hajóhadunk katonái! Hozzátok fordulok barátaim! A hitleri Németország hazánk ellen június 22-én megindított hitszegő katonai támadása folyik. Bár a Vörös Hadsereg hősiessen ellenáll...” (Sztálin rádióbeszéde a szovjet néphez)

Esemény: .....

b) „Mi, az Egyesült Államok elnöke, Nagy-Britannia miniszterelnöke és a Szovjetunió miniszterelnöke az elmúlt négy nap folyamán találkoztunk iráni szövetségünk fővárosában, és kialakítottuk és megerősítettük közös politikánkat.” (A konferencia jegyzőkönyvéből)

Esemény: .....

c) „A Luftwaffe az előző napi két súlyos támadás után ezen a napon intézte legnagyobb összpontosított nappali légitámadását London ellen. A háború egyik sorsdöntő csatája volt ez.” (Winston Churchill: A második világháború)

Esemény: .....

d) Írja a megfelelő évszám mellé az esemény betűjelét!

1940: .....

1941: .....

1943: .....

e) A második világháborúban szövetséges hatalmak vezetőit látja a képen. Írja a nevüket a tisztségük alatti vonalra!

Az Egyesült Államok elnöke:

.....
Nagy-Britannia miniszterelnöke:

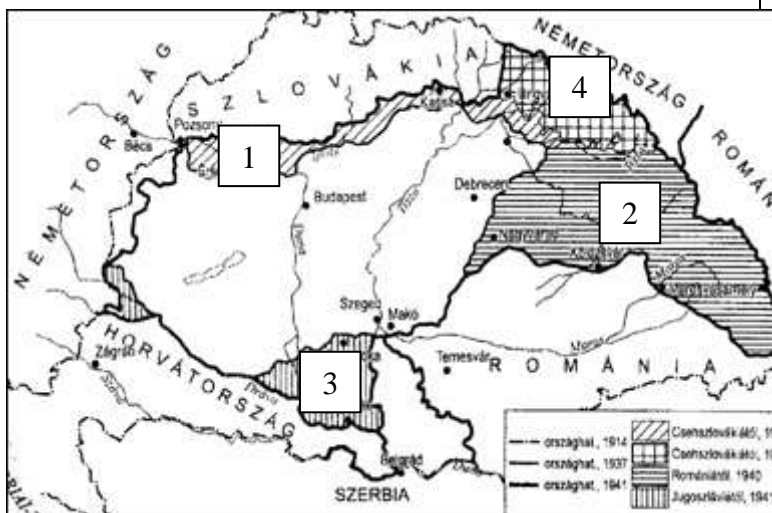
.....
Szovjetunió miniszterelnöke:

.....

11. feladat

(8 pont)

Magyarország jelentős területeket kapott vissza a második világháború időszakában. A térkép és saját ismeretei alapján válaszoljon a kérdésekre!

a) Hogyan nevezzük ezeket a területeket?

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

b) Milyen intézkedések hatására kerültek vissza?

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

12. feladat

(5 pont)

Hazánk 1920–1945 közötti története jelentős személyiségeinek nevét és a nevükhöz fűződő történelmi eseményt kell párosítania. Kösse össze a nevet és a kapcsolódó eseményt!

Bethlen István

jobbratolódás és német szövetség kialakítása

Gömbös Gyula

belépés a háborúba

Teleki Pál

konzolidáció

Bárdossy László

nyilas hatalomátvétel

Szálasi Ferenc

Erdély visszacsatolása

13. feladat

(4 pont)

A második világháború mérhetetlen pusztulást okozott a polgári lakosságban is. A zsidók elleni intézkedések képeit látja. Párosítsa a megadott szavakat a képekkel, és írja a megfelelő szót a kép alá! (Figyelem! Egy kifejezés nem illik a képekhez!)

koncentrációs tábor

zsidómentés

zsidótörvények

deportálás

gettó

14. feladat

(4 pont)

A következő verseket már bizonyára ön is olvasta, vagy hallotta. Írja a versek alatti kipontozott vonalra annak a történelmi események a nevét, amiről a versrészlet szól!

Legyen vége már!

Aki alszik, aludjon,
aki él az éljen,
a szegény hős pihenjen,
szegény nép reméljen.

(Babits Mihály – Húsvét előtt, 1916.)

Pedig bolond a jámbor, mert ott az otthonok
fölött régóta már csak a perzselt szél forog,
hanyattfeküdt a házfal, eltört a szilvafa,
és félelemtől bolyhos a honni éjszaka.

(Radnóti Miklós – Erőltetett menet, 1944.)

Sok urunk nem volt rest, se kába,
birtokát óvni ellenünk
s kitántorgott Amerikába
másfél millió emberünk.

(József Attila – Hazám, 1937.)

„Elhullt csatában a derék –
No halld meg, Eduárd:
Neved ki diccsel ejtené,
Nem él oly velszi bárd.

(Arany János – Walesi bárdok, 1857.)